

KOŚCIÓŁ PŁOCKI WOBEC KULTURY I ŚRODKÓW SPOŁECZNEGO PRZEKAZU

„KOŚCIÓŁ JEST STRÓŻEM PRZESZŁOŚCI...”. DZIEDZICTWO KULTUROWO-SPOŁECZNE DIECEZJI PŁOCKIEJ – Spuścizna świętego średniowiecza, renesansu i baroku – Dziedzictwo odnowy – Prasa diecezjalna

„KOŚCIÓŁ JEST... PIASTUNEM TERAŹNIEJSZOŚCI...”. DIAGNOZA SYTUACJI OBECNEJ – Blaski i cienie – Organizacja struktur – Inicjatywy

„KOŚCIÓŁ JEST... SIEWCĄ PRZYSZŁOŚCI”. ZARZĄDZENIA I POSTULATY – W trosce o kulturę „małych ojczyzn” – W trosce o „kulturę wysoką” – Media

WSTĘP

Katolickie rozumienie kultury

1. Sobór Watykański II mianem kultury określił „to wszystko, czym człowiek doskonali i rozwija wielorakie uzdolnienia swego ducha i ciała; stara się drogą poznania i pracy poddać sam świat pod swoją władzę; czyni bardziej ludzkim życie społeczne, tak w rodzinie jak i w całej społeczności państwowej przez postęp obyczajów i instytucji; wreszcie w dziełach swoich w ciągu wieków wyraża, przekazuje i zachowuje wielkie doświadczenia duchowe i dążenia w tym celu, aby służyły one postępowi wielu, a nawet całej ludzkości” (KDK 53). „Jest ona – głosił w tym samym duchu św. Jan Paweł II podczas historycznej wizyty w siedzibie UNESCO w Paryżu w 1980 roku – tym, przez co człowiek jako człowiek, staje się bardziej człowiekiem. Człowiek i tylko człowiek, jest sprawcą i twórcą kultury. W niej się wyraża i w niej się potwierdza”.

Znaczenie kultury

2. Kultura tylko wtedy posiada wartość, kiedy sprzyja ludzkiemu rozwojowi, naszemu doskonaleniu i wyzwoleniu. To dlatego tak ważne jest wychowanie człowieka, czyli to, aby żył w prawdzie, czynił dobro, tworzył i kontemlował piękno, a przez to zmierzał do poznania i miłowania Boga i drugiego człowieka. Wzbogacona wartościami ewangelicznymi kultura „stwarza pomiędzy ludźmi właściwą dla nich więź, stanowiąc o społecznym charakterze ludzkiego bytowania”.

Pierwszy dokument synodalny o kulturze i mediach

3. XLIII Synod Diecezji Płockiej, podejmując jako pierwszy synod w dziejach Kościoła Płockiego problematykę kultury i mediów, ukazuje, że jest głęboko świadomy znaczenia szybko przebiegających procesów kulturowych i komunikacyjnych, kształtujących nową rzeczywistość człowieka. Wyraża również nadzieję na pogłębienie w tym zakresie odpowiedzialności katolików północnego Mazowsza i Ziemi Dobrzyńskiej.

„KOŚCIÓŁ JEST STRÓŻEM PRZESZŁOŚCI...”

DZIEDZICTWO KULTUROWO-SPOŁECZNE
DIECEZJI PŁOCKIEJ

Spuścizna świętego średniowiecza, renesansu i baroku

Święte średniowiecze

4. Ogromna ongiś, sięgająca aż po Pojezierze Mazurskie i Podlasie, Diecezja Płocka, stanowiła autentyczne przedmurze cywilizacji łacińskiej. Jeśli prawdą jest, że „w średniowieczu Europa była tam, pokąd sięgały katedry”, to największa w ówczesnej Polsce katedra płocka i cała nasza Diecezja z pewnością pełniła tę funkcję. „Jak można mówić o <ciemnym średniowieczu> – pyta Biskup Płocki Piotr Libera – gdy stoimy przed płockimi *Porta fidei*, gdy oglądamy zachowane kapitele i ciosy naszej romańskiej katedry, gdy wyobrażamy sobie nasz piękny gród z takim smakiem usytuowany na wysokiej wiślanej skarpie? Jak można nie widzieć zrębów wielkiej kultury Mazowsza we wspaniale odrestaurowanej kolegiacie pułtuskiej, farze płockiej, kolegiacie św. Michała w grodzie Krzywoustego czy coraz liczniej odnawianych innych budowach sakralnych Mazowsza? [...] Świat romańskich i gotyckich przestrzeni nie jest ciemny, ale niemal oślepiająco świetlisty. Dzisiaj możemy tylko sobie wyobrazić płocki klasztor benedyktynów na Tumskim Wzgórzu, jak modlono się tutaj, studiowano, uczono, wygłaszano kazania i cierpliwie przepisywano kolejne kopie Biblii czy ksiąg liturgicznych, które z czcią przechowują nasze Archiwum i Muzeum Diecezjalne. W przyklasztornej szkole kształcono nie tylko synów wielmożów, ale również ubogie dzieci. Kwitła wymiana: idee, myśli i dóbr Mazowsza z Krakowem i Magdeburgiem, z Gnieznem i Liège”.

Kościół jako świadek i mecenas kultury Mazowsza

5. Istotnie, od czasów ustanowienia Diecezji Płockiej w 1075 roku jej pasterze i wierni wspólnie troszczyli się o zachowanie i rozwój kultury. Pod rządami biskupów Aleksandra z Malonne (1129-1156) i Wernera (1156-1170) Płock stał się ważnym ośrodkiem kultury romańskiej. Zbudowana wówczas na Wzgórzu Tumskim katedra (dziś z grobami króla Bolesława Krzywoustego i księcia Władysława Hermana) wraz z Opactwem Benedyktyńskim stanowią o ogromnym dziedzictwie kulturowym Kościoła Płockiego. Także później wielkie zasługi w tym zakresie mieli wybitni Biskupi Płoccy, jak

choćby Jakub z Korzkwi (1396-1425), Erazm Ciołek (1504-1522), Adam Michał Prażmowski (1817-1836) czy Michał Nowodworski (1889-1896). Liczne kościoły Diecezji Płockiej, znajdujące się w nich nagrobki, obrazy, rzeźby, monstrancje i krucyfiksy, a także kaplice, cmentarze i figury są wspaniałymi świadkami renesansowej, barokowej i klasycystycznej kultury Mazowsza i Polski.

Dziedzictwo „kultury ludzi prostych”

6. Kultura północnego Mazowsza i Ziemi Dobrzyńskiej była często wyrazem pobożności ludowej, duchowości – jak zauważa papież Franciszek – „ucieleśnionej w kulturze ludzi prostych”. Nie jest ona pozbawiona treści, więcej, zawiera głębokie treści teologiczne, ascetyczne i wychowawcze, chociaż wyraża je raczej za pośrednictwem symboli niż teorii. Dlatego kultura ta znalazła w naszym Kościele tak liczne wyrazy w postaci: zwyczajów, obrzędów, pieśni, rzeźb, figur, obrazów i strojów.

Dziedzictwo odnowy

Wkład Bł. Abp. Antoniego J. Nowowiejskiego

7. W nowożytnych dziejach Diecezji Płockiej znaczące przedsięwzięcia kulturalne miały miejsce za rządów Biskupa Płockiego Antoniego J. Nowowiejskiego (1908-1941). Jeszcze jako wikariusz generalny odnowił on katedrę płocką, później zaś zbudował gmachy Muzeum Diecezjalnego, Niższego Seminarium Duchownego i Biblioteki Diecezjalnej. Powołał także do istnienia Towarzystwo Bibliotek Parafialnych, Szkołę Organistowską, Wieczorowy Uniwersytet Wykształcenia Religijnego (przekształcony później w Instytut Wyższej Kultury Religijnej), a także Katolicki Uniwersytet Ludowy. Dbał o rozwijanie domów parafialnych i bibliotek w Diecezji. Monumentalna monografia historyczna Płocka autorstwa Błogosławionego Arcybiskupa wciąż stanowi cenne źródło wiedzy o zabytkach i historii Płocka. On również zaprosił do Diecezji mistrza Władysława Drapiewskiego i wspierał jego pełną wiary i szacunku dla duchowości ludu Mazowsza działalność malarską. Wiele świątyń naszego Kościoła lokalnego zawdzięcza mu swój wystrój i specyficzny klimat.

Kulturotwórcza rola Akcji Katolickiej

8. Ożywioną działalność kulturalną prowadziła w tamtych czasach Akcja Katolicka. Miejscem różnorodnych spotkań był Diecezjalny Dom Akcji Katolickiej przy ul. Tumskiej oraz zakupiony na potrzeby Akcji Katolickiej Dom pod Trąbami przy ul. Mostowej w Płocku. Dużą popularnością cieszyły się Zjazdy Katolickie, gromadzące w Płocku nawet 6-8 tysięcy wiernych z całej Diecezji. Głosili na nich prelekcje wybitni specjaliści z różnych dziedzin nauki. Odczytom towarzyszyły dyskusje i wspólna modlitwa w katedrze.

Prasa diecezjalna

Z historii prasy diecezjalnej

9. Najstarszym pismem diecezjalnym północnego Mazowsza jest „Miesięcznik Pastorski Płocki”, wydawany od 1906 roku jako organ duchowieństwa Diecezji Płockiej. W roku 1957 miesięcznik stał się oficjalnym wydawnictwem Kurii Diecezjalnej Płockiej. Zamieszczane są w nim m.in.: oficjalne dokumenty Stolicy Apostolskiej, Biskupa Płockiego i Kurii Diecezjalnej, artykuły teologiczne i kanonistyczne, omówienia nowych książek, nekrologi kapłańskie. W latach 1906-1918 w Płocku wydawany był tygodnik katolicki „Mazur”. Publikowano w nim: dokumenty władz kościelnych, artykuły teologiczne, opowiadania i wiersze religijne. W latach 1918-1939 w Płocku ukazywało się 27 tytułów katolickich, wśród których największą poczytnością cieszyły się czasopisma wydawane przez Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej: tygodnik „Hasło Katolickie” (zawierający między innymi wiadomości z życia Kościoła i Diecezji, cykle artykułów o wychowaniu, polityce czy roli kobiety) oraz dwumiesięcznik „Myśl i Czyn” (teksty o problematyce apostołstwa, prawdach wiary, działalności parafii i Akcji Katolickiej). Ponadto w latach 1928-1939 Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej lub Żeńskiej publikowało „Okólniki”, zawierające między innymi artykuły wychowawcze o tematyce religijno-moralnej i kulturalno-oświatowej. W 1973 roku w Diecezji Płockiej, z inicjatywy Biskupa Płockiego Bogdana Sikorskiego, rozpoczęto wydawanie „Studiów Płockich” – rocznika naukowego wykładowców Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku. Do roku 2014 ukazało się 41 tomów rocznika, w tym kilka opracowań monograficznych. Są one „przeglądem dorobku intelektualnego płockiego środowiska teologicznego”.

Prasa po upadku komunizmu

10. Nowym płockim czasopismem katolickim po upadku komunizmu było „Humane Vitae” (1990), wydawane przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej. W tym samym roku ukazały się też dwa numery czasopisma „Ład Boży”, które miało być pismem katolickim Diecezji Płockiej i wrocławskiej. Pismo to stało się impulsem do wydawania gazet parafialnych. Od 1993 roku w parafiach Diecezji Płockiej rozprowadzono niedzielne wydanie ogólnopolskiej gazety „Słowo – Dziennik Katolicki”. W 1994 roku powstała płocka edycja tygodnika katolickiego „Niedziela” – „Niedziela Płocka” i związany z nią portal internetowy.

„KOŚCIÓŁ JEST... PIASTUNEM TERAŹNIEJSZOŚCI...”

DIAGNOZA SYTUACJI OBECNEJ

Blaski i cienie

Dostęp do kultury

11. Kościół z radością przyjmuje to, że ludzie współcześni, także na północnym Mazowszu i Ziemi Dobrzyńskiej, głównie dzięki szkolnictwu i środkom społecznej komunikacji, mają szeroki dostęp do dóbr kultury. Dzięki niej mogą pełniej kształtować swoje człowieczeństwo, co – jak zaznaczyliśmy – jest istotą każdej autentycznej działalności kulturotwórczej czy wychowawczej. Wiele instytucji państwowych i samorządowych oraz osób prywatnych wspiera twórców i sponsoruje tworzenie placówek kultury, centrów i hal sportowych, z których może korzystać w swojej działalności ewangelizacyjnej również Kościół.

Areopag mediów

12. Istotnym elementem w kształtowaniu współczesnej kultury stały się środki społecznego przekazu (media), służące powszechnemu komunikowaniu się ludzi i społeczeństw. Są one, jak stwierdza św. Jan Paweł II w encyklice *Redemptoris missio* „pierwszym współczesnym areopagiem, który [...] jednoczy ludzkość i czyni z niej «światową wioskę». Środki społecznego przekazu osiągnęły takie znaczenie, że dla wielu są głównym narzędziem informacyjnym i formacyjnym, przewodnikiem i natchnieniem w zachowaniach indywidualnych, rodzinnych i społecznych. Przede wszystkim nowe pokolenia wzrastają w świecie uwarunkowanym przez mass media” (37). Ojciec święty wskazuje ponadto, że zaangażowanie ludzi Kościoła w tę dziedzinę nie może mieć na celu wyłącznie jej użycie „do szerzenia orędzia chrześcijańskiego i Magisterium Kościoła, ale trzeba włączyć samo orędzie w tę «nową kulturę» stworzoną przez nowoczesne środki przekazu” (37).

Zagrożenia kultury współczesnej

13. Kościół, odwołując się do swojej funkcji prorockiej, wskazuje na zagrożenia współczesnej kultury. Odzieranie jej z pierwiastków duchowych, odrzucanie transcendencji, spłykanie kultury masowej wywołuje pustkę, która w konsekwencji prowadzi do zniekształconej wizji życia. Dominujący nurt, obecny zwłaszcza w maistreamowych mediach, promuje: przypadkowość i chaos życia, sensację, koniunkturalność, karierę, doraźny sukces i lenistwo duchowe. Szerzy się konsumpcjonizm – wszystko, także wartość ludzkiego życia, poddawane jest prawu popytu i podaży. Głosi się, że nie istnieje możliwość dotarcia do obiektywnej prawdy i niepodważalnych wartości, a ludzie powinni nauczyć się żyć w sytuacji braku sensu i przemijalności. Deprecjonuje się zatem wartości absolutne, a jednocześnie tolerancję ukazuje jako wartość, którą wszyscy powinni uznawać, a więc w pewnym sensie absolutną. W propagowanej dzisiaj antykulturze braku małżeńskiego zobowiązania, w europejskiej cywilizacji samobójstwa demograficznego, w stawianiu na równi dewiacji seksualnych z sakramentalnym życiem małżeńskim i rodziną, w homoideologii i ideologii *gender* nie sposób nie widzieć zorganizowanego ataku na chrześcijańskie fundamenty naszej cywilizacji. Lekceważy się tradycję, wartości humanistyczne i religijne, kontemplację i życie duchowe. Ogranicza się nauczanie historii w szkole i kanon poważnych, opartych na głębokim humanizmie, lektur. Kwestionuje się znaczenie polskości, patriotyzmu i symboli narodowych. Nihilizm kulturowy staje się źródłem rozpowszechnionego dziś poglądu, że nie należy podejmować żadnych trwałych zobowiązań, ponieważ wszystko jest ulotne i tymczasowe. Wynikiem tego bywa życiowe zagubienie i rozpacz, szerzenie się antykultury ironii i cynizmu.

Błaski i cienie mediów

14. Także środki społecznego komunikowania się, właściwie użyte – w myśl wskazań zawartych w soborowym Dekrecie *Inter Mirifica* – „oddają rodzajowi ludzkiemu wielką przysługę, ponieważ przyczyniają się niemało do odprężenia i wzbogacenia ducha oraz szerzenia i umacniania Królestwa Bożego [...]; jednak [...] ludzie mogą ich użyć przeciw zamierzeniom Stwórcy, obracając je na własną szkodę. Macierzyńskie serce Kościoła boleje z powodu szkód, jakie zbiorowość ludzka ponosi zbyt często wskutek złego korzystania z tych środków” (DSP 2).

Organizacja struktur

Wydział ds. Kultury i Środków Społecznego Przekazu

15. W latach 1997-2008 w ramach Kurii Diecezjalnej Płockiej pracował Wydział ds. Kultury i Środków Społecznego Przekazu. Do zadań wydziału należała przede wszystkim organizacja i koordynacja Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Płocku oraz wydarzeń związanych ze Światowym Dniem Środków Społecznego Przekazu. Od 2008 roku zadania, które realizował wydział, są pełnione przez redakcję „Gościa Niedzielnego”, Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej i rzecznika prasowego Kurii Diecezjalnej.

Archiwum Diecezjalne

16. Ważną funkcję kulturotwórczą w Diecezji Płockiej od lat pełni Archiwum Diecezjalne. W 1928 roku, po zbudowaniu gmachu biblioteki seminaryjnej, zgromadzono tam wszystkie zachowane dokumenty archiwalne Diecezji. W skład zasobu wchodzi między innymi dokumenty pergaminowe (XIII-XVI wiek) i akta diecezjalne (XV-XX wiek) (zob. *Synodalny Dekret „Troska o materialne dziedzictwo kulturowe Kościoła Płockiego”, 17; Regulamin Archiwum Diecezjalnego w Płocku w Części II*).

Muzeum Diecezjalne

17. Instytucją, która od swego zarania troszczy się o dziedzictwo kulturowe Diecezji, jest Muzeum Diecezjalne im. Bł. Abpa A.J. Nowowiejskiego w Płocku. Założone przez swego obecnego patrona, było pierwszym tego typu muzeum w Królestwie Polskim. Jego pierwotną siedzibą był budynek przy ul. Tumskiej 3, wzniesiony w 1903 roku. W 2008 roku część zbiorów przeniesiono do drugiej siedziby, mieszczącej się w Opactwie Pobenedyktynskim. Znajduje się tam między innymi skarbiec

z bezcennymi zabytkami sztuki sakralnej, takimi jak XIII-wieczny kielich Konrada Mazowieckiego i XIV-wieczna herma św. Zygmunta. Aktualnie muzeum posiada ponad 8 tysięcy eksponatów. W placówce organizuje się wystawy czasowe, koncerty i prelekcje. Prowadzone są również lekcje z zakresu historii i historii sztuki (zob. *Synodalny Dekret „Troska o materialne dziedzictwo kulturowe Kościoła Płockiego”, 15-16; Regulamin Muzeum Diecezjalnego im. Bł. Abpa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Płocku w Części II*).

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego

18. Instytucją, która w istotny sposób kształtuje życie kulturalne i naukowe w Diecezji, jest Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego, której początki sięgają 1710 roku. Aktualnie w bibliotece znajduje się ponad 120 tysięcy pozycji książkowych i czasopism. Najcenniejsze zbiory stanowią księgi liturgiczne (głównie mszały), historyczne wydania Biblii i kodeksy prawa kanonicznego.

Płocki Instytut Wydawniczy

19. Istotną rolę w zakresie kultury odgrywa Płocki Instytut Wydawniczy. Powstał w 1958 roku jako Płockie Wydawnictwo Diecezjalne i był jednym z zaledwie sześciu tego typu wydawnictw diecezjalnych w Polsce. W 1996 roku wydawnictwo uzyskało osobowość prawną, zmieniła się też jego nazwa na Płocki Instytut Wydawniczy. Głównym zadaniem Instytutu jest prowadzenie działalności wydawniczej na rzecz Diecezji Płockiej oraz wspieranie inicjatyw o charakterze naukowym i dydaktycznym (zob. *Statut Płockiego Instytutu Wydawniczego*). Z Instytutem blisko współpracuje Płocka Księgarnia Diecezjalna. Instytucja ta, powołana do życia w 1987 roku, nosi obecnie imię Bł. Abp. A.J. Nowowiejskiego. Można w niej zakupić przede wszystkim książki, publikacje i czasopisma religijne, w tym wydawane przez PIW.

Rzecznik prasowy

20. W roku 2000 roku biskup płocki Zygmunt Kamiński powołał rzecznika prasowego Diecezji Płockiej. Do zakresu obowiązków rzecznika należą: organizacja konferencji prasowych, briefingów, spotkań z dziennikarzami i dni skupienia, monitorowanie publikacji w prasie oraz w mediach elektronicznych, archiwizacja wybranych informacji, wydawanie sprostowań i oświadczeń oraz udzielanie odpowiedzi w związku z publikacjami medialnymi (zob. *Regulamin rzecznika prasowego Kurii Diecezjalnej Płockiej*).

Prasa diecezjalna

21. Od roku 2009 priorytetowym tygodnikiem w Diecezji jest „Gość Niedzielny”, któremu towarzyszy redagowany w grodzie Krzywoustego „Gość Płocki”. Działa również strona internetowa „Gościa Płockiego”. Wydawane są „Miesięcznik Pasternski Płocki” oraz „Studia Płockie”.

Prasa parafialna

22. W Diecezji Płockiej około 90 parafii wydaje własne gazety parafialne. Zamieszczane są w nich informacje duszpasterskie oraz materiały prasowe. W kilku parafiach wydawana jest gazeta adresowana do dzieci.

Współpraca z Katolicką Agencją Informacyjną

23. Informacje o najważniejszych wydarzeniach religijnych, historycznych i kulturalnych z Diecezji przekazywane są za pośrednictwem korespondenta do Katolickiej Agencji Informacyjnej. Dzięki temu trafiają one na ogólnopolskie forum medialne, są wykorzystywane przez media katolickie i świeckie – ogólnopolską prasę, radia, telewizję, portale internetowe. Na ich podstawie powstają materiały dziennikarskie, publikowane w mediach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

Katolickie Radio Płock

24. Pierwszą rozgłośnią radiową w Diecezji Płockiej, a zarazem pierwszą katolicką rozgłośnią w Polsce, powstałą po transformacji ustrojowej 1989 roku, było Katolickie Radio Płock, powołane do istnienia dekretem Biskupa Płockiego Zygmunta Kamińskiego z dnia 25 marca 1991 roku. Pierwszą audycję rozgłośnia nadała 7 czerwca 1991 roku – była nią transmisja Mszy Świętej, celebrowanej przez św. Jana Pawła II podczas jego wizyty apostolskiej w Płocku. Na zakończenie Mszy Świętej Ojciec Święty odniósł się do inauguracji radia słowami: „Na początku Mszy Świętej znakiem krzyża zostało zainaugurowane i rozpoczęło ewangelizacyjną działalność radio Diecezji Płockiej. Pierwsza katolicka rozgłośnia w Polsce. Vivant sequentes! Niech żyją następcy!”.

Współpraca Katolickiego Radia Płock z rozgłościami w kraju

25. Katolickie Radio Płock aktywnie uczestniczyło w tworzeniu Stowarzyszenia Rozgłośni Diecezjalnych „Vox” (1993) i było jednym ze współzałożycieli Porozumienia Programowego „Plus” (1998). Po kilku latach rozgłośnia wyszła z jego struktur i powróciła do pierwotnej nazwy.

Rada Programowa ds. Katolickiego Radia Płock

26. W czerwcu 2012 roku Biskup Płocki Piotr Libera, w trosce o rozwój rozgłośni, powołał organ doradczo-opiniotwórczy: Radę Programową Katolickiego Radia Płock. Tworzą ją duchowni i świeccy, specjaliści ds. public relations i mediów.

Katolickie Radio Ciechanów

27. 1 sierpnia 1993 roku Biskup Zygmunt Kamiński powołał do istnienia Katolickie Radio Ciechanów. Pierwszą audycją emitowaną przez KRC była modlitwa Anioł Pański 16 października 1993 roku.

Decyzja o połączeniu rozgłośni diecezjalnych

28. W grudniu 2013 roku Biskup Piotr Libera w celu zapewnienia spójności programowej rozgłośni diecezjalnych podjął decyzję o połączeniu Katolickiego Radia Płock i Katolickiego Radia Ciechanów. Nowe radio przyjęło nazwę: Katolickie Radio Diecezji Płockiej.

Strona internetowa Diecezji Płockiej

29. Od 2006 roku Diecezja Płocka posiada stronę internetową dostępną pod adresem: www.diecezjaplocka.pl. Na stronie znajduje się m.in.: zakładka z dekretami i nauczaniem Biskupa Płockiego, poradnik dotyczący sakramentów, multimedia z materiałami zamieszczonymi w kanałach Youtube, galeria zdjęć, blogi księży i osób świeckich. Strona jest dostępna dla osób korzystających z komunikatorów społecznościowych: Facebook i Twitter. Każda parafia w Diecezji posiada własną tzw. podstronę.

Strony internetowe parafii

30. Około 120 parafii, wspólnot i stowarzyszeń prowadzi własne strony internetowe i posiada profile na portalu społecznościowym Facebook.

Wewnętrzna poczta elektroniczna

31. W Diecezji działa wewnętrzna poczta elektroniczna. Baza adresów znajduje się w Kurii Diecezjalnej Płockiej.

Inicjatywy

Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej

32. Znaczącymi wydarzeniami religijno-kulturalnymi w Diecezji Płockiej są Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej. Na gruncie płockim pierwszy Tydzień Kultury Chrześcijańskiej odbył się jesienią 1985 roku, a więc w czasie, gdy jedynymi miejscami swobodnej wymiany myśli i poglądów były kościoły. W kilku płockich świątyniach, Muzeum Diecezjalnym oraz Wyższym Seminarium Duchownym zorganizowano wtedy koncerty, prelekcje oraz występy aktorów scen polskich. W programie kolejnych Tygodni znajdowały się Msze Święte, zamyślenia modlitewne, promocje książek religijnych, koncerty orkiestr, chórów i solistów, spektakle teatralne, monodramy, wieczory poezji, promocje książek, spotkania z poetami i pisarzami, wystawy grafiki i malarstwa. W 1991 roku współorganizatorem Tygodnia został Urząd Miasta Płocka, przy współudziale Teatru Dramatycznego, Muzeum Mazowieckiego i niemal wszystkich miejskich instytucji kultury i szkół. Od 2001 roku, czyli od ustanowienia dnia 16 października Dniem Papieskim, płocki Tydzień Kultury Chrześcijańskiej odbywa się w październiku, a do jego programu włączono między innymi koncerty, papieskie, konkursy wiedzy o św. Janie Pawle II, prezentacje jego twórczości. Ze względu na rozszerzoną formułę od 2013 roku nazwę Tydzień Kultury Chrześcijańskiej zastąpiono nową nazwą – Dni Kultury Chrześcijańskiej. Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej oraz Dni Kultury Chrześcijańskiej, choć z różną częstotliwością, odbywają się także w innych miastach Diecezji Płockiej: Mławie, Ciechanowie i Zakroczymiu.

Inicjatywy kulturalne Klubu Inteligencji Katolickiej w Płocku

33. Od 1984 roku inicjatorem wielu ważnych wydarzeń kulturalnych jest Klub Inteligencji Katolickiej w Płocku. KIK zajmuje się działalnością edukacyjną, formacyjną i kulturalną, zmierzającą do kształtowania dojrzałego intelektualnie i moralnie człowieka. Przez różne formy aktywności promuje i upowszechnia kulturę chrześcijańską (por. *Statut Klubu Inteligencji Katolickiej w Płocku*). Od początku włączył się w organizację Tygodni Kultury Chrześcijańskiej oraz Tygodni Modlitw o Jedność Chrześcijan. Ponadto organizuje odczyty, spotkania dyskusyjne i artystyczne, a także pielgrzymki.

Sympozja Koła Naukowego Wyższego Seminarium Duchownego

34. W Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku od roku 1978 są organizowane ogólnopolskie sympozja naukowe, przygotowywane przez Koło Naukowe WSD.

Sympozja naukowe Akcji Katolickiej

35. Zarząd Akcji Katolickiej Diecezji Płockiej od 2008 roku organizuje listopadowe sympozja naukowe. Podejmowana tematyka oscyluje między innymi wokół ról kobiety i mężczyzny w rodzinie oraz problemów związanych z wychowaniem młodego pokolenia. Natomiast w Płońsku, we współpracy z Europejską Wyższą Szkołą Informatyczno-Ekonomiczną w Warszawie i uczelniami Diecezji Płockiej, Akcja organizuje sympozja społeczne.

Kulturowy wymiar maratonów biblijnych

36. W prezentowaniu rzeczywistości religijno-kulturalnej Diecezji Płockiej nie sposób pominąć cieszących się coraz większą popularnością maratonów biblijnych, czyli publicznego czytania Starego i Nowego Testamentu. Są one organizowane najczęściej z okazji obchodzonego w Kościele Tygodnia Biblijnego, z udziałem kilkuset osób, w: Płocku,

Ciechanowie, Gostyninie, Płońsku, Mławie, Radzyminie. Maratonom towarzyszą Eucharystie, prezentacje multimedialne o Piśmie Świętym, spektakle teatralne. Ważnym elementem promocji kultury chrześcijańskiej są też konkursy biblijne.

Kolędnicy misyjni i orszaki Trzech Króli

37. W tradycji kulturalnej Diecezji Płockiej od wieków istniał zwyczaj kolędowania. Dzieci i dorośli nawiedzali domy, śpiewając kolędy i przedstawiając jasełka bożonarodzeniowe. Około 10 lat temu zwyczaj ten odrodził się pod postacią Kolędników Misyjnych. Odwiedzinom rodzin towarzyszy zbiórka środków na cele misyjne. Od 2012 roku w Diecezji Płockiej 6 stycznia, w uroczystość Objawienia Pańskiego, organizowane są orszaki Trzech Króli. Pierwszy taki orszak odbył się w Płocku, w kolejnych latach do „miejscowości orszakowych” dołączyły: Pułtusk, Rypin, Sierpc, Przasnysz, Płońsk, Radzanów nad Wkrą, Gostynin, Nasielsk, Popowo. Szacuje się, że w 2015 roku wzięło w nich udział około 22 tysięcy wiernych.

Teatr klerycki

38. W życiu kulturalnym Kościoła Płockiego i w formacji przyszłych kapłanów znaczącą rolę odegrał powstały w 1924 roku teatr klerycki. Z dzisiejszej perspektywy za najbardziej twórczy okres działalności teatru należy uznać lata 1970-1994, kiedy kierował nim ks. Andrzej Kondracki. W tym okresie przygotowano ponad 30 premier. Przedstawienia, głównie o charakterze misteryjnym, pokazywane były nie tylko w Płocku, ale także w różnych miejscowościach w Polsce.

Uroczystości Zyguntowskie

39. Na początku maja w Płocku obchodzone są uroczystości ku czci patrona miasta św. Zygmunta. Jego relikwie sprowadził do płockiej katedry w XII wieku biskup Werner. Od tego czasu ten król męczennik stał się patronem Płocka, Kapituły Katedralnej Płockiej oraz parafii katedralnej. Odnowione przez Biskupa Zygmunta Kamińskiego uroczystości odbywały się początkowo w farze płockiej oraz w katedrze i obok charakteru religijnego, miały liczne akcenty patriotyczne oraz społeczno-kulturowe.

Dni patronów miast

40. Podobny do Uroczystości Zyguntowskich przebieg mają dni patrona, odbywające się w kilku miastach Diecezji. Ponadto w wielu parafiach Diecezji organizowane są obchody Dnia Papieskiego, często połączone z Dniem Patrona św. Jana Pawła II w miejscowych szkołach. W sanktuarium w Ratowie odbywają się Dni św. Antoniego. Na uwagę zasługują również Międzynarodowe Dni Ks. Macieja Kazimierza Sarbiewskiego. Inicjowane od wielu lat przez stowarzyszenie Academia Europea Sarbieviana, odbywają się w kilku miejscowościach Diecezji Płockiej: Płońsku, Sarbiewie, Pułtusk, Płocku i Ciechanowie.

Festiwale muzyczne

41. Największą rangę muzyczną posiada Festiwal Muzyki Jednogłosowej odbywający się od 1994 roku w Wielkim Poście w bazylice katedralnej, organizowany we współpracy z Referatem ds. Muzyki Kościelnej w Kurii Diecezjalnej i Płockim Ośrodkiem Kultury i Sztuki. Liczną publiczność gromadzą także: Międzynarodowy Festiwal „Płockie Dni Muzyki Chóralnej”, Międzynarodowy Festiwal „Płockie Koncerty Organowe”, Festiwal „Płockie Kolędowanie”, Międzynarodowe Spotkania Chóralne „Ciechanovia Cantans”. W różnych świątyniach Płocka odbywa się Festiwal Muzyczny „Canzonada” – prezentacja repertuaru mistrzów muzyki sakralnej. Funkcję gospodarza pełni Brass Quintet „Canzona”. Kontynuuje on tradycje Płockiej Kapeli Katedralnej, działającej w XVII-XIX wieku. Na uwagę zasługuje także Festiwal Piosenki Religijnej „Cecyliada”. Odbywa się od 1987 roku w kościele parafii pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Płocku, w okolicach 22 listopada, gdy wspomina się w liturgii patronkę muzyki sakralnej św. Cecylię.

Konkursy muzyczne

42. Wydarzeniem muzycznym o charakterze konkursowym, adresowanym do dzieci i młodzieży szkolnej, jest Sacrosong Diecezji Płockiej. Pierwszy odbył się w 1978 roku w bazylice kolegiackiej w Pułtusk. Od 35 lat przeglądy zespołów muzycznych, scholi i chórów działających przy parafiach organizowane są średnio co 3 lata. Szczególny rozkwit imprezy odnotowano w latach 80. i na początku lat 90. XX wieku, kiedy to w większości parafii animowały śpiew różnego rodzaju zespoły śpiewacze. Do roku 2015 odbyły się 23 Sacrosongi diecezjalne.

Chór „Pueri et Puellae Cantores Plocenses”

43. W życiu kulturalnym Płocka szczególną rolę odgrywa Płocki Chór Katedralny „Pueri et Puellae Cantores Plocenses”. Chór ten, założony w 1998 roku z inicjatywy Anny i Wiktora Bramskich przy bazylice katedralnej płockiej, występuje podczas najważniejszych wydarzeń religijnych. Za swe osiągnięcia otrzymał wiele nagród. Także w innych parafiach Diecezji działają chóry i schole oraz zespoły mające w repertuarze muzykę chrześcijańską i utwory sakralne.

Koncerty

44. W Diecezji Płockiej najwięcej koncertów muzycznych o charakterze sakralnym organizowanych jest w bazylice katedralnej. Katedra gościła najwybitniejszych artystów scen polskich, śpiewaków operowych, znanych piosenkarzy i aktorów, a także słynne zespoły. Funkcję sali koncertowej pełni także Sala Barokowa w Opactwie Pobenedyktyńskim; przeważają w niej koncerty o charakterze kameralnym. Koncerty i występy artystyczne towarzyszą ważnym wydarzeniom ewangelizacyjnym w Diecezji: Kongresom Młodzieży Mazowska, Forum Młodzieży Mazowska, Wieczorom Chwały, festiwalom, inicjowanym przez Diecezjalne Duszpasterstwo Młodzieży Studnia w Płocku.

Wydarzenia kulturalne w roku liturgicznym

45. Wiele spotkań i uroczystości, na przykład misteria bożonarodzeniowe, jasełka, przeglądy kolęd i pastorałek, wiąże się ściśle z przeżywanymi okresami roku liturgicznego. Współorganizują je szkoły, instytucje kultury, samorządy i stowarzyszenia lokalne. W 2014 roku, po kilku latach przerwy, księża salezjanie z Czerwińska wznowili Misterium Męki Pańskiej.

Uroczystości religijne i patriotyczne

46. Okazją do organizacji wydarzeń kulturalnych (np. koncertów i wieczornic) są także pielgrzymki diecezjalne i odpusty. W większości parafii odbywają się uroczystości patriotyczno-religijne (z okazji Święta Narodowego 3 Maja, rocznic powstań, wybuchu II wojny światowej *etc.*) czy rekonstrukcje ważnych narodowych wydarzeń (sanktuarium św. Antoniego Padewskiego w Ratowie i inne). Przy kilku parafiach działają grupy rekonstrukcji historycznej.

Integracja z lokalnym środowiskiem

47. Parafie Diecezji Płockiej włączają się w wydarzenia inicjowane przez samorządy lokalne miast, powiatów i gmin. Organizują lub współorganizują m.in.: dożynki, Dzień Matki, Dzień Dziecka, pikniki integracyjne, festyny rodzinne i szkolne, wiosenne poświęcenie pól, konkursy poetyckie, literackie, recytatorskie i plastyczne. W kilku parafiach istnieją domy katolickie, pełniące funkcję świetlic.

Obchody Światowego Dnia Środków Społecznego Przekazu

48. W parafiach Diecezji Płockiej w trzecią niedzielę września obchodzony jest Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu. Podczas niedzielnych Mszy Świętych celebransi zapoznają wiernych z aktualnym Orędziem Papieskim, wydawanym specjalnie z tej okazji.

Spotkania ludzi mediów z Biskupem Płockim

49. Od 2009 roku w Płocku organizowany jest „Dziennikarski Podwieczorek u Biskupa”, czyli spotkanie Biskupa Płockiego z redaktorami i dziennikarzami mediów katolickich i świeckich, lokalnych i regionalnych, z terenu Diecezji Płockiej. Uczestniczą w nim także dyrektorzy wydziałów Kurii Diecezjalnej. To i wiele innych spotkań biskupa płockiego z dziennikarzami jest sposobnością do wymiany informacji, doświadczeń, dyskusji oraz integracji Kościoła Płockiego za środowiskiem dziennikarskim.

Konkursy medialne

50. W Diecezji Płockiej odbywają się diecezjalne konkursy na najciekawszą gazetę parafialną i parafialną stronę internetową. Koordynuje je rzecznik prasowy i Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej. Celem konkursów jest popularyzacja idei dziennikarstwa parafialnego, promocja szeroko rozumianej kultury regionu oraz propagowanie działań podejmowanych przez parafie Diecezji.

Kształtowanie postaw wobec środków społecznego przekazu

51. Katecheci duchowni i świeccy podczas lekcji religii i godzin wychowawczych zajmują się między innymi kształtowaniem właściwych postaw dzieci i młodzieży wobec środków społecznego przekazu, ukazując ich znaczenie dla wzrostu duchowego, komunikacji międzyludzkiej i ewangelizacji. Jednocześnie wychowują do krytycznego przyjmowania wizji świata kreowanej przez media, dojrzałego korzystania ze stron internetowych itp.

Edukacja medialna kleryków

52. W Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku organizowane są warsztaty dziennikarskie, które między innymi dotyczą prowadzenia gazety parafialnej. Klerycy czynnie włączają się w tworzenie mediów katolickich. Wydają własne pisma kleryckie oraz prowadzą seminaryjną stronę internetową. W Niższym Seminarium Duchownym raz w miesiącu ukazuje się gazeta „U Kostków”.

„KOŚCIÓŁ JEST... SIEWCĄ PRZYSZŁOŚCI”

ZARZĄDZENIA I POSTULATY

W trosce o kulturę „małych ojczyzn”

Obowiązki parafii wobec kultury

53. Parafia spełnia swój podstawowy obowiązek wobec kultury głównie wtedy, gdy staje się miejscem wzorowo prowadzonego duszpasterstwa i pięknej liturgii. Kulturę życia codziennego i zmysł estetyczny kształtuje dobrze utrzymana świątynia parafialna, natomiast kulturę współżycia – życzliwy stosunek duchownych i świeckich (zob. KDK 62; DSP 11).

Dziedzictwo kultury

54. Synod zaleca duszpasterzom i wiernym troskę o rozwój kultury narodowej i regionalnej, związanej z „małą ojczyzną”. Dziedzictwo kultury należy szanować, pomnażać i przekazywać następnym pokoleniom. Wyraża się to przez organizowanie przedsięwzięć kulturalnych o zasięgu parafialnym, dekanalnym czy regionalnym, dbałość o czystość i piękno języka, zachowanie zwyczajów świątecznych, wspieranie i promowanie dzieł miejscowych twórców (2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 57; EG 61).

Współpraca z Muzeum Diecezjalnym

55. Synod zachęca duchowieństwo i wiernych do ożywienia współpracy z Muzeum Diecezjalnym im. Bł. Abp. A.J. Nowowiejskiego w Płocku. Może ona owocować tworzeniem parafialnych izb pamięci i lokalnych muzeów, podejmowaniem wspólnych działań na rzecz ochrony zabytków sztuki sakralnej. Parafie powinny być miejscami gromadzenia, przechowywania, zabezpieczania i ekspozycji dzieł sztuki lokalnej.

Diecezjalne Centrum Kultury

56. Synod postuluje utworzenie Diecezjalnego Centrum Kultury. Do jego zadań należeć powinno: inspirowanie, wspieranie i koordynacja inicjatyw kulturalnych w Diecezji i w parafiach, służenie pomocą merytoryczną i finansową w organizowaniu dzieł i imprez o charakterze kulturowo-religijnym, gromadzenie i udostępnianie wytworów szeroko pojętej działalności kulturalnej.

Diecezjalna Wirtualna Biblioteka Religijna

57. Synod zachęca do utworzenia w ramach Diecezjalnego Centrum Kultury Wirtualnej Biblioteki Religijnej. Wszyscy chętni będą mogli korzystać z jej zasobów (książek, nagrań i materiałów multimedialnych), pozyskiwać informacje o nowościach, a także zamawiać poszukiwane wydawnictwa.

Parafie jako ośrodki kultury katolickiej

58. W parafiach Diecezji należy ożywić działalność parafialnych ośrodków kultury. Składać się na nie winna: biblioteka, czytelnia, świetlica lub sala (klub) spotkań. Ośrodki te powinny pełnić funkcje podobne do przedwojennych domów katolickich – być swego rodzaju centrami kultury katolickiej. Celem ich działalności winna być: rozwijanie kultury duchowej i fizycznej, ukazywanie miejscowej tradycji chrześcijańskiej, ożywianie działalności drużyn harcerskich, klubów sportowych, kół zainteresowań itp., kultywowanie lokalnego folkloru, popieranie miejscowej twórczości artystycznej, współpraca z lokalnymi, świeckimi placówkami kulturalnymi (zob. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 64). Miejsca te powinny nadto umożliwiać przeżywanie zjazdów rodzinnych i organizowanie spotkań dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów; przyczyniać się do pogłębiania wzajemnych więzi; integrować mieszkańców parafii.

Zachęta do odnowienia

Uroczystości Zygmuntofskich, odpustów parafialnych oraz organizowania Tygodni lub Dni Kultury Chrześcijańskiej

59. Synod postuluje ożywienie obchodów uroczystości ku czci patrona Płocka św. Zygmunta. Powinny odbywać się one we współpracy z Radą Miasta, w różnych parafiach grodu Krzywoustego. Towarzyszyć im winny znaczące i angażujące większą liczbę mieszkańców wydarzenia kulturalne. To samo zalecenie dotyczy odpustów i dnia patrona, obchodzonych w parafiach Diecezji. Przy okazji odpustu wierni mogą spędzać czas wolny, uczestnicząc w występie miejscowego teatru amatorskiego, koncercie chóru czy orkiestry, projekcji filmów, konkursach religijnych, wystawach (malarstwa, rzeźby etc.), odczytach, spotkaniach z pisarzami, poetami czy twórcami ludowymi. Tak rozumiany odpust stanie się sposobnością do organizacji Dnia (lub Dni) Kultury Chrześcijańskiej.

Potrzeba tworzenia i odnowy bibliotek i czytelni parafialnych

60. Parafie powinny tworzyć własne biblioteki i czytelnie wyposażone w publikacje (książki, czasopisma, informatory etc.) i filmy o charakterze teologicznym, pastoralnym, historycznym i regionalnym. Ważnym czynnikiem rozwoju bibliotek będzie systematyczne uzupełnianie ich zasobów. Duszpasterze powinni zachęcać parafian do korzystania z posiadanych zbiorów. W tym zakresie należy przestrzegać przepisu kan. 824 § 1-2 KPK.

Troska o dobra kulturalne

61. Zachęca się proboszczów, by w miarę możliwości, przy wsparciu kompetentnych osób, tworzyli w parafiach: chóry i schole parafialne, zespoły muzyki chrześcijańskiej, teatry amatorskie, koła dyskusyjne, kluby sportowe i inne. Ich głównym zadaniem winno być upowszechnianie i pielęgnowanie chrześcijańskiej kultury i sztuki (por. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 60).

W trosce o „kulturę wysoką”

Potrzeba dialogu ze światem kultury

62. Dużą rolę w owocnym spotkaniu Kościoła ze współczesnym światem odgrywa dialog światopoglądowy, zwłaszcza z ludźmi kultury i nauki, animatorami życia społecznego, kręgami inteligencji i uczącej się młodzieży. Zachęca się duchownych i wiernych do podejmowania tego rodzaju dialogu, tworzenia – jak nauczał papież Benedykt XVI – „dziedziców dialogu”.

Współpraca ze świeckimi instytucjami kultury

63. Instytucje diecezjalne i parafie, starając się o to, by współczesna kultura przepojona była duchem Ewangelii, powinny prezentować i upowszechniać osiągnięcia bogatego dorobku nauki i wartościowej sztuki oraz współpracować w tym zakresie ze świeckimi ośrodkami nauki i kultury. Zachęca się duszpasterzy, aby w ramach dialogu ze środowiskami twórców kultury sami uczestniczyli w znaczących wydarzeniach kulturalnych, a także podejmowali zadanie wychowania młodzieży do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym. Warto też – w przygotowaniu wydarzeń kulturowych o charakterze religijnym, prowadzeniu zespołów muzycznych i przygotowywaniu żłóbka, grobu Pańskiego czy innych dekoracji w świątyni – korzystać z kompetencji i doświadczenia miejscowych artystów, animatorów kultury i nauczycieli muzyki czy plastyki.

Język komunikacji

64. Synod przypomina, że dialogowi służy również zwykła ludzka otwartość ludzi Kościoła, uprzejmość, grzeczność i posługiwanie się zrozumiałym i pozbawionym hermetyzmu językiem. Tylko pełen szacunku sposób prezentacji Ewangelii i nauczania Kościoła oraz odpowiedni język ich przekazu pozwolą dotrzeć do tych, którzy są poza Kościołem lub na jego obrzeżach.

Patronat nad wydarzeniami kulturalnymi

65. Wszędzie tam, gdzie nie sprzeciwia się to Ewangelii i nauce chrześcijańskiej, duszpasterze powinni sprawować patronat nad twórczością i sztuką religijną oraz nad wydarzeniami inicjowanymi przez świeckie instytucje kultury.

Ewangelizacja kultury oraz osób tworzących kulturę

66. Zarówno duchowni, jak i świeccy powinni angażować się w działalność lokalnych instytucji kulturalnych (m.in.: muzeów, domów kultury, bibliotek i galerii), współpracować z nimi, oddziaływać na formację duchową pracowników. Winni oni wносить do środowiska kultury wartości ewangeliczne. Na szczególny szacunek zasługują twórcy, którzy swój talent artystyczny łączą z głęboką wiarą. Ewangelizacja polega jednak także na ukazywaniu „ziaren” prawdy, dobra i piękna, obecnych w kulturze współczesnej.

Duszpasterstwo środowisk twórczych

67. W ewangelizacji twórców i animatorów kultury szczególną rolę odgrywa duszpasterstwo środowisk twórczych, na czele z diecezjalnym duszpasterzem środowisk twórczych. Do jego zadań należy troska o przepojenie współczesnej kultury duchem Ewangelii i wykorzystywanie działań kulturalnych jako ważnych narzędzi ewangelizacji (zob. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 1). Przedmiotem troski pastoralnej tego duszpasterstwa powinny być różnego rodzaju środowiska twórcze. Należy nawiązywać kontakty z twórcami: pisarzami, rzeźbiarzami, muzykami i aktorami, służyć im radą w kwestiach religijnych, o ile o to poproszą, być obecnymi w ważnych momentach ich życia i instytucji, uczestniczyć w spektaklach, wernisażach i spotkaniach autorskich.

Kultura oparta na szacunku do Boga i człowieka

68. Synod dostrzega potrzebę budowy i obrony kultury, opartej na wierze w Boga osobowego (por. KDK 57; 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 11-13), szacunku dla osoby ludzkiej oraz wartości ludzkiego życia. Przestrzega przed pokusą anty-kultury i anty-wartości, które prowadzą do zniewolenia umysłów i serc pod pozorem postępu (zob. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 61). Należy sprzeciwiać się dechrystianizacji kultury, aktom profanacji sztuki chrześcijańskiej, nie zgadzać na tzw. akty artystyczne godzące w chrześcijan i żywione przez nich uczucia oraz przekonania. Chrześcijanie, wierni zasadom Ewangelii, nie akceptują rozwiązłości moralnej, odrzucają wszystko to, co zagraża przyjętym wartościom ogólnoludzkim, i nie uczestniczą w wydarzeniach obrażających wiarę i moralność chrześcijańską (por. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 39).

Media

Przestrzeganie KPK w relacji do mediów

69. Synod zobowiązuje duchownych i wiernych do posługiwania się środkami społecznego przekazu, zgodnie z zasadami kan. 822 § 1-3 KPK, a duszpasterzy, aby troszczyli się o to, by przekaz medialny był zgodny z nauką chrześcijańską (por. KPK, kan. 823 § 1). Występujący w audycjach radiowych i telewizyjnych księża i osoby zakonne winni stosować się do norm Konferencji Episkopatu Polski z 9 marca 2005 roku (zgoda Biskupa Płockiego). Wskazane jest również, aby osoby świeckie, które w mediach mają reprezentować daną wspólnotę, uzyskały wcześniej zgodę opiekuna duchowego (proboszcza, asystenta kościelnego, moderatora ruchu *etc.*).

Kształtowanie „nawyku” informowania mediów

70. Synod zachęca, aby duchowieństwo i wierni, odpowiedzialni w swoich środowiskach za przekaz informacji, wyrobili w sobie nawyk szerokiego i szybkiego informowania o ważnych wydarzeniach w parafii mediów diecezjalnych, lokalnych i ogólnopolskich. Przekazywane informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i wiarygodne (por. DSP 5). Wskazane jest też udzielanie merytorycznej pomocy w przygotowaniu programów medialnych, zwłaszcza podejmujących tematykę religijną.

Ewangelizacja poprzez środki społecznego przekazu

71. Należy wykorzystać potencjał mediów jako narzędzi ewangelizacji. Duszpasterze, wiedząc o ich wpływie na mentalność i obyczaje wiernych, powinni w większym zakresie posługiwać się nimi w przekazie zbawczego orędzia Ewangelii (zob. DSP 3; por. ChL 44; 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 27).

Odpowiedzialność za przekazywane słowo

72. Przy tworzeniu informacji należy pamiętać o odpowiedzialności za słowo czy treść tworzonych materiałów dziennikarskich. Teksty powinny zawierać informacje o źródle, które zostało wykorzystane, z uwzględnieniem praw autorskich. Publikacje powinny być rzetelne, z podpisanymi artykułami i zdjęciami.

Postulat utworzenia biura prasowego

73. Synod zaleca utworzenie w strukturze organizacyjnej Kurii Diecezjalnej Biura Prasowego Diecezji Płockiej (zob. Synodalny Dekret, *Dzieje, organizacja i wspólnota Kościoła Płockiego*, 78). Pracownikami biura powinny być osoby odpowiedzialne za przekaz medialny w Diecezji, zarówno w jego warstwie merytorycznej, jak i technicznej. Biuro winno koordynować działania *public relations* w Diecezji, odpowiadać za sprawny przekaz i obieg informacji oraz za współpracę i dialog z mediami katolickimi i świeckimi. Do jego zadań należy będzie nadto przygotowywanie profesjonalnej obsługi medialnej diecezjalnych wydarzeń i uroczystości, reagowanie w tzw. sytuacjach kryzysowych, skuteczne promowanie Diecezji.

Popularyzacja diecezjalnej strony internetowej

74. Należy upowszechniać wśród wiernych wiedzę o diecezjalnej stronie internetowej. Strona ta jest źródłem informacji o aktualnych wydarzeniach w Kościele Płockim. Udział w niej powinny mieć wszystkie parafie Diecezji, instytucje diecezjalne, duszpasterstwa oraz ruchy i stowarzyszenia katolickie między innymi przez nadsyłanie informacji o aktualnych wydarzeniach na adresy osób odpowiedzialnych: redakcja@diecezjaplocka.pl oraz rzecznik@diecezjaplocka.pl.

Zarządzenie dotyczące parafialnych stron internetowych

75. Synod zobowiązuje parafie i duszpasterstwa do tworzenia własnych stron internetowych. Strony te powinny reprezentować wysoki poziom merytoryczny i graficzny. Zamieszczane na nich materiały winny być źródłem wiedzy o życiu wspólnoty, a więc zawierać: plan niedzielny i tygodniowy Mszy Świętych i nabożeństw, prezentować historię parafii i jej świątyni, promować podejmowane dzieła, zawierać aktualne i systematycznie aktualizowane informacje. Strony internetowe w Diecezji powinny tworzyć zintegrowany system oraz zawierać odnośniki (linki) do strony Diecezji, a także do innych stron katolickich (zob. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 90). Nie należy przy tym rezygnować z tradycyjnych form przekazu informacji w parafii, czyli tablic i gablót parafialnych.

Parafialna poczta elektroniczna

76. Każda parafia powinna posiadać pocztę elektroniczną. Ponadto konieczne jest stworzenie osobistych adresów poczty elektronicznej dla wszystkich księży w Diecezji, duszpasterstw, instytucji diecezjalnych, ruchów i stowarzyszeń katolickich.

Gazety i biuletyny parafialne

77. Zaleca się, aby parafie wydawały własne gazety lub biuletyny, tworzone przez przygotowane do tego zadania formalne zespoły redakcyjne. Głównym celem tych gazet powinno być informowanie o życiu wspólnoty parafialnej, jej problemach, najważniejszych wydarzeniach, akcjach charytatywnych, inicjatywach kulturalnych i sportowych (2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 57). Gazety powinny cechować się wysokim poziomem merytorycznym i edytorskim.

Postulat organizowania konkursów medialnych

78. Postuluje się kontynuację i promocję konkursów adresowanych do mediów parafialnych, między innymi na najciekawszą gazetę parafialną i parafialną stronę internetową.

Transmisje celebracji liturgicznych

79. Synod zarządza, aby diecezjalne środki przekazu, w miarę możliwości, transmitowały Msze Święte, nabożeństwa i ważne uroczystości religijne z myślą o wiernych, którzy z powodów zdrowotnych czy innych nie mogą w nich osobiście uczestniczyć.

Promocja mediów katolickich

80. Duszpasterze powinni zachęcać wiernych do korzystania z diecezjalnych środków społecznego przekazu: Katolickiego Radia Diecezji Płockiej, płockiej edycji „Gościa Niedzielnego”, serwisu diecezjalnego Katolickiej Agencji Informacyjnej (zob. DSP 14).

Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu

81. Synod zobowiązuje proboszczów do obchodzenia w parafiach Światowego Dnia Środków Społecznego Przekazu, w trzecią niedzielę września oraz Dnia Bezpiecznego Korzystania z Internetu (9 lutego). Pomocą w organizacji Mszy Świętych i nabożeństw w intencji pracowników oraz odbiorców mediów służy Orędzie Papieskie na ten dzień, wydawane każdego roku 24 stycznia we wspomnienie św. Franciszka Salezego – patrona dziennikarzy i prasy katolickiej (zob. 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu*, 85-86).

Powoływanie rzeczników prasowych

82. Synod zaleca, aby instytucje diecezjalne, duszpasterstwa, a także wspólnoty i ruchy kościelne powoływały rzeczników prasowych lub osoby odpowiedzialne za kontakty w mediach. Zapewni to szybki przekaz informacji do mediów, a także umożliwi właściwą reakcję w tzw. sytuacjach kryzysowych.

Duszpasterstwo środowiska mediów

83. Szczególnym zadaniem Kościoła Płockiego jest troska o formację religijną i etyczną pracowników mediów. W tym celu Synod zaleca powołanie duszpasterza ludzi mediów. Do obowiązków stojącego na jego czele duszpasterza, wspieranego przez osoby świeckie, należeć będzie troska o dobro duchowe ludzi mediów, katolickich i świeckich, organizowanie rekolekcji, dni skupienia, pielgrzymek i innych spotkań formacyjnych.

Rola edukacji medialnej

84. W obliczu szybko zmieniającej się rzeczywistości medialnej synod zachęca, by duchowieństwo i świeccy, którzy pełnią różnego rodzaju posługę medialną, uczestniczyli w edukacji medialnej. Istnieje potrzeba organizacji warsztatów i szkoleń, adresowanych do twórców mediów diecezjalnych, parafialnych i innych. Powinny być one skierowane do parafialnych zespołów redakcyjnych, administratorów i redaktorów gazet parafialnych i parafialnych stron internetowych, winny służyć zaznajomieniu z techniką ich tworzenia, a przede wszystkim przekazać i ugruntować podstawową wiedzę z zakresu historii Kościoła, teologii, liturgii, a także pisowni języka religijnego.

Obiektywny odbiór treści medialnych

85. Należy edukować wiernych, aby w sposób dojrzały i odpowiedzialny korzystali z mediów, umiejętnie wybierali tytuły i programy, sprzeciwiali się propagowaniu treści moralnie złych i obrażających uczucia religijne. W realizacji tego zadania szczególną troską należy objąć dzieci i młodzież (zob. DOK, 162; 2PSP, *Ewangelizacja kultury i środków społecznego przekazu* 28; 79).

Papież Franciszek dobitnie przypomina, że każdy Kościół partykularny, jako część Kościoła katolickiego pod przewodnictwem swego biskupa, jest wezwany do „misyjnego nawrócenia”. Nawrócenie to wyraża się, zdaniem papieża, w trosce o to, by głosić Jezusa Chrystusa w postawie otwarcia i wyjścia ku nowym środowiskom społeczno-kulturalnym. Kultura i media są takimi właśnie środowiskami. W Kościele Płockim pamiętamy też o słowach, które Henryk Sienkiewicz wpisał do księgi pamiątkowej naszego Muzeum Diecezjalnego: „Kościół jest stróżem przeszłości, piastunem teraźniejszości i siewcą przyszłości”. Są one dla nas wyzwaniem i zobowiązaniem. W ich duchu prosimy razem z Papieżem Franciszkiem Maryję, Królową Równin Mazowsza:

Wyproś nam dziś nowy zapach zmartwychwstałych,
by nieść wszystkim Ewangelię życia
zwyyczajając śmierć.
Daj nam świętą odwagę szukania nowych dróg,
aby dotarł do wszystkich dar piękna, które nie zaniknie.
Matko żywej Ewangelii,
źródło radości dla małych, małych,
módl się za nami.
Amen. Alleluja!